

Jogászai hivatások - Németország

 Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Ez az oldal a németországi jogi szakmákról nyújt áttekintést.

Jogászai hivatások

Ügyészek

Szerepük és feladataik

Az **ügyészség** a büntető igazságszolgáltatási rendszer részét képező független szervezet, amelynek az egyes szervei a bíróságokkal azonos szinteken helyezkednek el. Az ügyészség feladata a nyomozás lefolytatása és a vád képviselete a büntetőeljárásban. Az ügyészség a büntetések végrehajtásáért is felelős. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az ügyészség büntetőeljárás keretében szabálysértési ügyekben is eljár.

Üldözendő cselekmények esetén az ügyészség köteles fellépni, ha erre elegendő alapot lát. Ez azt jelenti, hogy minden esetben köteles vádat emelni és a vádat képviselni, ha a vonatkozó törvényi feltételek teljesülnek.

A büntetőeljárásban végzett nyomozáshoz az ügyészség bizonyos további személyeket is igénybe vehet, így többek között rendőröket, adóellenőröket és vámtisztakat. E személyek kötelesek követni az ügyészség utasításait.

Az ügyészség elsősorban büntetőeljárás során jár el a bíróságok előtt. Ez az elsőfokú és a jogorvoslati eljárásokra egyaránt vonatkozik.

Ahhoz, hogy büntetőeljárás során bírósági tárgyalásra kerüljön sor, az szükséges, hogy a terhelt ellen vádat emeljenek. A csekély súlyú bűncselekmények kapcsán érvényesülő néhány kivételtől eltekintve az ügyészségnek kell vádat emelnie. Az ezt követő bírósági eljárásban részt vesz a vádhatóságot képviselő ügyész.

Az elsőfokú eljárásokban az ügyésznek fel kell olvasnia a vádiratot. Az ügyésznek joga van a vádlott és a tanúk kihallgatásához. A tárgyalás végén az ügyész előadja vádbeszédét, amelynek során értékeli a ténybeli és a jogi helyzetet, indítványozza a vádlott elítélését és meghatározott büntetés kiszabását, vagy a vádlott felmentését kéri.

Ennek során az ügyész köteles pártatlanul eljárni, és nemcsak a súlyosító, hanem az enyhítő körülményeket is köteles figyelembe venni. Ha az ügyészség meg van győződve arról, hogy a bíróság döntését ténybeli vagy jogi okokból felül kell vizsgálni, joga van fellebbezni – még a vádlott érdekében is.

Szervezet

Az ügyészség hierarchikus felépítésű szervezet. Következésképpen az ügyészségi tisztviselők kötelesek követni feletteseik utasításait.

A németországi szövetségi rendszer miatt különbséget kell tenni a Szövetség és a Land-ok (tartományok) hatáskörei között.

Szövetségi ügyészség

A „**Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof**” (a szövetségi törvényszék mellett működő szövetségi legfőbb ügyész) a Németországi Szövetségi Köztársaság legmagasabb szintű vádhatósága az államvédelem területén. Képviseli az ügyészséget a súlyos állam elleni bűncselekmények esetén, a Németországi Szövetségi Köztársaság belső és külső biztonságát különösen érintő ügyekben (pl. politikai okból elkövetett bűncselekmények, különösen terrorcselekmények, árulás és kémkedés).

A szövetségi legfőbb ügyész feladata továbbá a nemzetközi büntetőjogot sértő bűncselekmények üldözése, valamint a szövetségi **törvényszék** büntetőtanácsai előtt folyó felülvizsgálati és jogorvoslati eljárásban való közreműködés.

A szövetségi **törvényszék** mellett működő **szövetségi** ügyészség hivatalát a szövetségi legfőbb ügyész (Generalbundesanwalt) irányítja, aki felügyeli és irányítja a hivatalához tartozó szövetségi ügyészeket, főügyészeket és ügyészeket.

A szövetségi legfőbb ügyész munkáját a szövetségi igazságügy-miniszter felügyeli. A miniszter azonban a tartományi ügyészek felett nem rendelkezik felügyeleti és utasítási joggal.

A tartományi ügyészségek

A vádhatósági feladatok ellátásáért minden egyéb ügyben (általános bűncselekmények) a tartományi ügyészségek felelősek. A szövetségi legfőbb ügyészség és a tartományok szintjén működő ügyészségek egymástól elkülönült, önálló szervezetet alkotnak. A szövetségi szint és a tartományok szintje között nincs hierarchikus kapcsolat.

Mind a 16 tartománynak saját ügyészsége van, amelyek a következőképpen épülnek fel:

Minden tartományi bírósághoz tartozik egy ügyészség, amely a tartományi bíróság illetékességi területén működő helyi bíróságok mellett is ellátja az ügyészi feladatokat.

Az ügyészségeket az illetékes tartományi fellebbviteli bíróságok mellett működő főügyészség irányítja és felügyeli, utóbbiakat pedig az egyes tartományok igazságügy-minisztériuma felügyeli.

A főügyészség (Generalstaatsanwaltschaft) a tartományi fellebbviteli bíróságok előtti fellebbezési és felülvizsgálati eljárásokban jár el. Ha egy ilyen eljárás a szövetségi **törvényszék** hatáskörébe tartozik, az ügyészség feladatait a szövetségi legfőbb ügyész látja el.

Az ügyészségről további információ található a Szövetségi Igazságügyi Minisztérium weboldalának [bíróságok és ügyészségek](#) rovatában. Számos ügyészség saját weboldalt is működtet, amelyek elérhetők az egyes tartományok igazságügyi portáljáról.

Bírák

Szervezet

A bírói hivatást szövetségi és tartományi szinten is a **bírákról szóló német törvény** (DRiG) szabályozza. További rendelkezéseket találhatunk az egyes tartományok bírákra vonatkozó jogszabályai között is.

A tartományok bíráinak felügyeletét az egyes tartományok igazságügy-minisztériumai látják el. A szövetségi szintű bírák felügyeletét – a szövetségi alkotmánybíróság bíráinak kivételével – a tárgy szerint hatáskörrel rendelkező szövetségi minisztériumok látják el.

Szerepük és feladataik

Hivatásos bírák és ülnökök

A **hivatásos bírák** szövetségi vagy tartományi szinten járnak el. A tartományi szinten eljáró bírák pl. helyi bíróságnál, tartományi bíróságnál vagy tartományi fellebbviteli bíróságnál teljesítenek szolgálatot. A legtöbb bíró a tartományok bíróságain dolgozik.

Szövetségi bírák látják el az igazságszolgáltatást a szövetségi alkotmánybíróságon, a szövetségi **törvényszéken**, a szövetségi munkaügyi bíróságon, a szövetségi pénzügyi bíróságon, a szövetségi szociális bíróságon, a szövetségi közigazgatási bíróságon és a szövetségi szabadalmi bíróságon.

A büntetőeljárásban a hivatásos bírák mellett ülnökök is részt vesznek. E tiszteletbeli pozíciót az állampolgárok kijelölés útján tölthetik be. Ez elméletileg a kinevezett személy hozzájárulása nélkül is megtörténhet; a tisztség ellátása csak különleges körülmények között tagadható meg. Ülnökök a helyi bíróságokon, valamint a tartományi bíróságok büntetőügyekkel és fiatalkorúakkal foglalkozó tanácsaiban működnek.

Az ülnökök főszabály szerint a hivatásos bírakkal azonos szavazati joggal rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy a hivatásos bírák és az ülnökök közösen döntenek a vádlott bűnösségének kérdéséről és a kiszabott büntetéséről.

A bíróságok szervezetéről szóló törvény (GVG) 36. §-a értelmében az ülnököket ötévente választják. Ülnök csak német állampolgár lehet (**a GVG 31. §-a**). Nem lehet ülnök az az állampolgár,

- aki az ülnöki tevékenység megkezdésekor 25 évnél fiatalabb vagy 70 évnél idősebb (**a GVG 33. §-a**);
- aki nem rendelkezik lakóhellyel az illetékes önkormányzat területén;
- aki egészségi állapota miatt nem alkalmas a feladat ellátására;
- aki kielégítő német nyelvtudás híján nem alkalmas a tisztség betöltésére;
- akit fizetéképtelenség fenyeget;
- akit korábban elítéltek, vagy akivel szemben büntetőeljárás van folyamatban (**a GVG 32. §-a**).

Az ülnökök díjazásra jogosultak. E díj összegét az igazságügyi díjazásról és költségtérítésről szóló törvény szabályozza (**a GVG 55. §-a**). A tartományok – interneten is elérhető – kiadványokban tájékoztatják az ülnököket feladataikról. A tartományok az ülnökök számára képzéseket is szerveznek.

Bírósági titkárok

A bírósági titkárok az igazságügyi szervek alkalmazottai. A „harmadik hatalmi ág második pilléréként” elsősorban az ún. peren kívüli eljárások körében látnak el feladatokat (egyebek mellett hagyatékkal, gondnoksággal, leszármazással és örökbefogadással, ingatlan-nyilvántartással, cégek, szövetkezetek és partnerségek nyilvántartásával, fizetéképtelenséggel, egyesületekkel, vagyoni jogi nyilvántartással, hajórajstrommal kapcsolatos ügyekben). Emellett azonban számos további bírósági tevékenységben is közreműködnek, pl. a fizetési meghagyásos eljárás, a költségmentesség, a végrehajtási eljárás, árverés és zárgondnokság körében, továbbá a költségek megállapításával és a büntetések végrehajtásával kapcsolatban, a Bundespatentgericht (szövetségi szabadalmi bíróság) előtti eljárásban, valamint a nemzetközi jogi eljárásokban.

Az elsőfokú bíróságokon (Amtsgerichten) dolgozó bírósági titkárok száma ma már meghaladja a bírák számát. A bírósági titkárok tevékenységi körét a bírósági titkárokról szóló törvény (Rechtspflegergesetz – RPfIG) szabályozza. Feladataik ellátása és döntéseik meghozatala során a bírósági titkárok – a bírákhoz hasonlóan – teljesen függetlenek; csak a törvényeknek és az egyéb jogszabályoknak vannak alárendelve. Döntéseik ellen főszabály szerint az általános eljárásjogi szabályok alapján megengedett jogorvoslati lehetőségek vehetők igénybe.

Jogi adatbázisok

Az igazságügyi hivatásokról szóló, a nyilvánosság számára is hozzáférhető adatbázisok az alábbiak:

- a [Szövetségi Igazságügyi Minisztérium](#) weboldala;
- a tartományi igazságügyi minisztériumok weboldalai (pl. [Hamburg](#), Berlin vagy [Bajorország](#));
- az egyes bíróságok által az interneten közzétett információk;
- a közös [szövetségi és tartományi igazságügyi portál](#).

Tájékoztató a [Német Bírói Egyesület](#) vagy a [Német Bírósági Titkárok Szövetsége](#) honlapján is elérhető.

Ügyvédek

Németországban mintegy 160 000 ügyvéd van. Az ügyvédek – akiknek a bírakkal azonos képesítéssel kell rendelkezniük – valamennyi jogi ügyben jogosultak arra, hogy megbízóiknak tanácsot adjanak, és őket képviseljék. Bíróság előtt és bíróságon kívül is eljárhatnak; a német jogban nincs külön ügyvédi kategória az eljárási képviseletre. A bíróság előtti képviseleti jogkör Németország valamennyi bírósága előtt, megkülönböztetés nélkül érvényes. Kivételt egyedül polgári ügyekben a szövetségi **törvényszék** előtti képviselet jelent, ahol különleges előfeltételek érvényesülnek.

Az ügyvédek tevékenységére a szövetségi ügyvédi rendtartás (BRAO) törvényi rendelkezései vonatkoznak. Emellett az ügyvédek öngazgatás útján további szakmai szabályzatokat fogadnak el; ilyen az ügyvédi etikai kódex (BORA) és a szakjogászai rendtartás (FAO). Az ügyvédek díjazását az ügyvédek díjazásáról szóló törvény (RVG) szabályozza.

Az ügyvédek 27 regionális ügyvédi kamarába, valamint a szövetségi **törvényszék** melletti ügyvédi kamarába szerveződnek. A kamarák jogkörébe tartozik az ügyvédi tevékenység végzésének engedélyezése. Emellett felügyelik többek között az ügyvédi szakmai kötelezettségek betartását is.

Jogi adatbázisok

Az **ügyvédekről** átfogó **tájékoztató** található a [Szövetségi Ügyvédi Kamara](#) (BRAK) weboldalán. Emellett a legnagyobb német önkéntes ügyvédi érdekképviselői szerv, a [Német Ügyvédi Egyesület](#) (DAV) weboldala angol és francia nyelven is számos információt kínál az ügyvédi hivatásról.

Ügyvédkereséshez a – német és angol nyelven elérhető – [hivatalos szövetségi ügyvédi névjegyzék](#) nyújt segítséget, amelyben valamennyi ügyvéd szerepel. Hasonló szerepet tölts be a [német ügyvédkereső](#).

Szabadalmi ügyvivők

Németországban mintegy 3000 szabadalmi ügyvivő működik. Természettudományi vagy műszaki egyetemi képesítéssel és jogi kiegészítő képesítéssel rendelkeznek. Jogkörük az iparjogvédelmi jogok (elsősorban szabadalmak, felhasználói minták, formatervezési minták, védjegyek) területén történő tanácsadásra és képviselőre korlátozódik, különös tekintettel ezek bejelentésére és figyelemmel kísérésére. Jogosultak megbízókat a Német Szabadalmi és Védjegy hivatal előtt, a Szövetségi Szabadalmi Bíróság, valamint – kivételes esetekben – a szövetségi **törvényszék** előtt képviselni. A tartományi bíróságok és a tartományi fellebbviteli bíróságok előtt a szabadalmi ügyvivők csak állásfoglalást adhatnak ügyfeleik részére, kérelmet azonban nem nyújthatnak be.

A szabadalmi ügyvivők tevékenységére a szabadalmi ügyvivői rendtartás (PAO) törvényi rendelkezései vonatkoznak. A szabadalmi ügyvivőket a szabadalmi ügyvivői kamara tömöríti.

Jogi adatbázisok

A szabadalmi ügyvivőkre vonatkozó információk elérhetők a [szabadalmi ügyvivői kamara](#) internetes oldalán, ahol a szabadalmi ügyvivők jegyzéke is megtalálható.

Közjegyzők

Németországban jelenleg mintegy 8 000 közjegyző tevékenykedik, akiknek általában a bírakkal azonos képesítéssel kell rendelkezniük. Független, pártatlan és objektív tanácsadási és egyéb szolgáltatásokat nyújtanak a fontos jogügyleteknél és a preventív igazságszolgáltatás területén. Legfontosabb feladatuk a jogi aktusok hitelesítése.

Németország szövetségi felépítése miatt különböző közjegyzői kategóriák léteznek. A közjegyzők a legtöbb tartományban főállásban dolgoznak (független közjegyzői iroda); egyes tartományokban azonban az ügyvédek e hivatásuk mellett látják el a közjegyzői feladatokat (ügyvédi-közjegyzői iroda). Baden-Württembergben hivatali közjegyzők is működnek (2017-ig). A közjegyzők kinevezését és felügyeletét minden esetben az illetékes tartomány igazságügyi hatóságai látják el.

A közjegyzőkre vonatkozó szakmai jogi előírások a szövetségi közjegyzői rendtartásban (BNoto) találhatóak. A közjegyzők díjazását a költségrendelet (KostO) szabályozza.

Minden közjegyző az illetékes regionális közjegyzői kamara tagja.

Jogi adatbázisok

A közjegyzőkhöz kapcsolódó különböző témákról átfogó információk találhatóak a [Szövetségi Közjegyzői Kamara](#) internetes oldalán. A [közjegyzők](#) ott megtalálható listája segítséget jelent a közjegyzőkeresésnél. Az információk németül, angolul, franciául és spanyolul is lekérhetőek.

Egyéb jogászai hivatások

A jogi szolgáltatásokról szóló törvény szerinti jogászai hivatások

A jogi szolgáltatásokról szóló törvény (RDG) lehetővé teszi a követelésbehajtók, a nyugdíjtanácsadók és a valamely külföldi jog területén különleges szakértelemmel rendelkező jogi tanácsadók számára, hogy bíróságon kívüli ügyekben jogi szolgáltatásokat nyújtsanak. A követelésbehajtók és a nyugdíjtanácsadók meghatározott ügyekben jogosultak ügyfeleik bíróság előtti képviselőre

is. A tevékenység végzésének nyilvántartásba vétel az előfeltétele, amelyet kérelemre bíróság teljesít. A nyilvántartásba vételt közzéteszik a jogi szolgáltatások nyilvántartásában.

E jogi szolgáltatások vonatkozásában nem áll fenn kamarai vagy egyéb szakmai egyesületi tagságot előíró törvényi kötelezettség. A követelésbehajtók és a nyugdíjtanácsadók egy része szakmai egyesületekbe tömörül; a legnagyobb ilyen egyesületek a Német Követelésbehajtó Vállalkozások Szövetségi Egyesülete, a Német Jogi Tanácsadók/Jogi Szolgáltatók Szövetségi Egyesülete, valamint a Nyugdíjtanácsadók Szövetségi Egyesülete.

Jogi adatbázisok

A jogi szolgáltatások nyilvántartása – amely tartalmazza a jogi szolgáltatók és a nyilvántartásba vételre hatáskörrel rendelkező bíróságok listáját – elérhető a német igazságügyi portálról. A [Német Követelésbehajtó Vállalkozások Szövetségi Egyesületének](#), a [Német Jogi Tanácsadók/Jogi Szolgáltatók Szövetségi Egyesületének](#), valamint a [Nyugdíjtanácsadók Szövetségi Egyesületének](#) internetes oldala további széleskörű tájékoztatást nyújt.

Ingyenes jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

Németországban (a **jogi szolgáltatásokról szóló törvény 6. és 8. §-a** alapján) számos jótékonyági szervezet nyújt ingyenes jogi tanácsadást. A legfontosabbak közé tartoznak az alábbiak:

- [Dolgozók Szövetségi Jóléti Egyesülete](#)
- [Caritas](#)
- [Diakonie](#)
- [Németországi Zsidók Központi Szociális Szolgálata](#)
- [Német Vöröskereszt](#)
- [Paritätische - jóléti egyesület](#)

Kapcsolódó linkek

[Szövetségi és tartományi igazságügyi portál](#)

[Szövetségi Igazságügyi Minisztérium](#)

[Német Szövetségi Igazságügyi Minisztérium](#)

[Hamburg igazságügyi minisztériuma](#)

[Berlin igazságügyi minisztériuma](#)

[Bajorország igazságügyi minisztériuma](#)

[Német Bírói Egyesület](#)

[Német Ügyvédi Kamara](#)

[Hivatalos szövetségi ügyvédi névjegyzék](#)

[Német Ügyvédi Egyesület](#)

[Német ügyvédkereső](#)

[Szabadalmi ügyvivői kamara](#)

[Közjegyzői lista](#)

[Szövetségi Közjegyzői Kamara](#)

Bejegyzett jogi szolgáltatók információs oldala

[Dolgozók Szövetségi Jóléti Egyesülete](#)

[Caritas](#)

[Diakonie](#)

[Németországi Zsidók Központi Szociális Szolgálata](#)

 [Német Vöröskereszt](#)

 [Paritätische - jóléti egyesület](#)

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 04/04/2013